

C-424/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. július 11.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Ondernemingsrechtbank Gent Afdeling Gent (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. június 28.

Felperes:

DYKA Plastics NV

Alperes:

Fluvius System Operator CV

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás a felperes által az Ondernemingsrechtbank (vállalkozási ügyek bírósága, Belgium) előtt benyújtott keresetre vonatkozik, amely lényegében annak megállapítását kéri, hogy az alperes szennyelvezetésre vonatkozó beszerzési politikája, amely szerint a közbeszerzési dokumentumban előírják, hogy a szennyvízcsövek általában kőagyagból és betonból készüljenek, összeegyeztethetetlen a közbeszerzési jogszabályokkal, és ezért kéri az alperes kötelezését a közbeszerzési dokumentum, különösen a műszaki leírás kiigazítására, valamint kártérítés fizetésére.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem arra a kérdésre vonatkozik, hogy miként kell értelmezni a 2014/24 irányelv 42. cikkét. A kérdést előterjesztő bíróság különösen azt szeretné tudni, hogy az említett rendelkezés (3) bekezdésében említett, a műszaki leírás megadásának módjaira vonatkozó felsorolás kimerítő-e, vagy pedig e rendelkezés (4) bekezdése alapján

megengedett-e a műszaki leírásban a kőagyagból és betonból készült szennyvízcsövekre való hivatkozás, és hogy az egyes termékre való ilyen hivatkozás – annak ellenére, hogy több versenytárs vállalkozás is kínálhat ilyen termékeket – már előnyben részesít vagy kizár bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket, vagy ehhez inkább az szükséges-e, hogy csak egyetlen egy vállalkozás legyen képes a szóban forgó terméket kínálni a piacon, és végül, hogy e (3) és/vagy e (4) bekezdés megsértése egyben a 2014/24 irányelv 18. cikke (1) bekezdése megsértésének is minősül-e?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2014/24/EU irányelv 42. cikkének (3) bekezdését, hogy az abban foglalt, a műszaki leírás megadásának módjaira vonatkozó felsorolás kimerítő, és hogy az ajánlatkérő ezért köteles a közbeszerzési szerződésai műszaki leírását az e rendelkezésben említett módok valamelyikén megadni?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2014/24/EU irányelv 42. cikkének (4) bekezdését, hogy az ajánlati felhívások műszaki leírásában a kőagyagból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövekre történő hivatkozásokat úgy kell tekinteni, mint az e rendelkezésben felsorolt hivatkozások közül egyet vagy többet, például mint adott csőtípusokra vagy meghatározott csőgyártmányra történő hivatkozásokat?

3. Úgy kell-e értelmezni a 2014/14/EU irányelv 42. cikkének (4) bekezdését, hogy az ajánlati felhívások műszaki leírásában szereplő, egyetlen termékre, például kőagyagból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövekre mint adott műszaki megoldásokra történő hivatkozások már maguk után vonják az e rendelkezésben előírt következményt (nevezetesen, hogy „az egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kizorításához vezetne”), mivel ezek azt eredményezik, hogy az előírt termékhez képest alternatív megoldásokat kínáló vállalkozások eleve kizárásra, és ezáltal hátrányos helyzetbe kerülnek, holott különböző versenytárs vállalkozások mindenképpen képesek az előírt terméket szállítani, vagy ehhez az szükséges, hogy a szóban forgó termék – például a kőagyagból és betonból készült (az adott szennyvízhálózatnak megfelelő) szennyvízcsövek – tekintetében egyáltalán ne legyen verseny, és ezért az említett következményről sem lehet szó, mert a szóban forgó termék egy adott vállalkozásra jellemző, amely egyedülként kínálja ezt a terméket a piacon?

4. Úgy kell-e értelmezni a 2014/24/EU irányelv 42. cikkének (2) bekezdését, hogy a 2014/24/EU irányelv 42. cikke (3) bekezdésének és/vagy a 2014/24/EU irányelv 42. cikke (4) bekezdésének az ajánlati felhívások műszaki leírásaiban szereplő (például az adott szennyvízhálózatnak megfelelő kőagyagból és betonból készült szennyvízcsövekre való) hivatkozások jogellenes használata miatt

megállapított megsértése egyben a 2014/24/EU irányelv 42. cikke (2) bekezdése és a 2014/24/EU irányelv 18. cikke (1) bekezdése megsértésének is minősül?

A hivatkozott uniós jogi és nemzeti jogi rendelkezések

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv; 18. cikk, (42) és (74) preambulumbekkezdés

Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten (a közbeszerzési szerződésekről szóló, 2016. június 17- i törvény, a továbbiakban: közbeszerzési törvény), 4., 5. és 53. cikk

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az alapeljárás a szennyvízhálózattal kapcsolatos munkákra vonatkozó közbeszerzésre vonatkozik. Az alperes egy olyan ajánlatkérő, amely az említett szerződések közbeszerzési dokumentumában előírja, hogy a szóban forgó csővezetékeknek általában (kizárólag) kőagyagból és betonból kell készülniük. A felperes műanyag szennyvízcsövek gyártója és szállítója, ezért nem tudja a termékeit az említett szerződések keretében kínálni.
- 2 A felperes ezért jogellenesnek tartja az alperes beszerzési politikáját. Az elmúlt években többször kérte az alperest, hogy változtasson az eljárásán. E körben már figyelmeztette és felszólította az alperest, hogy adjon magyarázatot a beszerzési politikájára. Ennek fényében indította a felperes a jelen eljárást a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 3 A felperes azt állítja, hogy műanyag csövek szállítójaként rendszeresen hátrányos helyzetbe kerül, és nem kap tisztességes esélyt arra, hogy részt vegyen az alperes által kiírt közbeszerzési eljárásban. A közbeszerzési dokumentumban a kőagyagból és betonból készült csövekre való hivatkozások, amelyek a közbeszerzési jog értelmében műszaki leírásnak minősülnek, minden indoklás nélkül kizárják a műanyag csöveket, ami akadályozza a versenyt és összeegyeztethetetlen a közbeszerzési joggal.

A felperes különösen arra hivatkozik, hogy az alperes megsértette a közbeszerzési törvény 53. cikkének 3. §-át, mivel a szóban forgó műszaki leírást nem az e rendelkezésben kimerítően felsorolt módok egyikével adták meg. Ezenfelül sérti a törvény 53. cikkének 4. §-át, mivel a műszaki leírás csak egyetlen műszaki megoldást ír elő, és ezáltal előnyben részesít vagy kizár bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket. Az e rendelkezésben foglalt tilalom nem korlátozódik arra az esetre, amikor az ajánlatkérő olyan egyedi terméket igényel, amelyet csak egy

vállalkozás képes szállítani. Ezenkívül a közbeszerzési törvény 53. cikke 3. és 4. §-ának a megsértése e törvény 4. cikkének, 5. cikkének és 53. cikke 2. §-a megsértésének is minősül. A közbeszerzési törvény 53. cikkének 2. §-a lényegében az alpereshez hasonló ajánlatkérőnek a 4. cikkben (az egyenlőség elve) és az 5. cikkben (a verseny elve) foglalt alapvető kötelezettségeinek különös kifejeződése. Ezek a cikkek megkövetelték, hogy sokféle megoldást lehessen alkalmazni; ehelyett a jelen esetben a felpereshez hasonló, alternatív megoldásokat kínáló vállalkozásokat kizárták. Végül az alperes megsértette a gondossági kötelezettséget, az arányosság elvét és a fegyverek egyenlőségének elvét is.

Ennek fényében az alperesnek a jövőben ki kell igazítania a magatartását. Mivel a felperes a múltban már több esélyt is elvesztett arra, hogy részt vegyen a vonatkozó közbeszerzési eljárásban, olyan kárt szenvedett, amelyet az alperesnek meg kell térítenie.

- 4 Az alperes azzal érvel, hogy mérlegelési jogkörrel rendelkezik, és ezért minden további indokolás nélkül megválaszthatja, hogy szennyvízcsöveit általában milyen anyagból, nevezetesen kőagyagból és betonból kell készíteni.

Ez az eljárás nem sérti a közbeszerzési törvény 53. cikkének 4. §-át. Ez a rendelkezés azonban itt nem alkalmazandó, mivel a közbeszerzési dokumentum nem írt elő „egyedi terméket”. Sőt, a kőagyagból és betonból készült csöveknek számos gyártója és szállítója van. Ezenkívül jó okok szóltak amellet, hogy a szárazidei szennyvíz elvezetésére szolgáló szennyvízvezetékek telepítéséhez kőagyag csöveket, az esővíz elvezetésére szolgáló szennyvízvezetékek telepítéséhez pedig betoncsöveket válasszanak. Így a kőagyag csövek élettartama legalább 100 év, míg a műanyag csövek élettartama csak 50 év. Ezenkívül a műanyag csövek esetében több a kár és üzemzavar, mint a kőagyag csövek esetében, ezért a műanyag csövek karbantartási költségei magasabbak. Mind pénzügyi szempontból, mind az ügyfél szempontjából kellően indokolt a kőagyag csövek választása. Ráadásul alapos környezetvédelmi okok is szólnak amellet, hogy ne a műanyag csöveket válasszák. A műanyag csövek ezért csak akkor fogadhatók el, ha az adott projekt körülményei ezt indokolják.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 5 A kérdést előterjesztő bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy a szóban forgó csöveknek a közbeszerzési dokumentumban szereplő leírása teljesíti-e a közbeszerzési törvénynek a 2014/24 irányelv 42. cikkével összefüggésben értelmezett 53. cikkének feltételeit.

Ez a leírás nem tartalmaz olyan szabványokat, amelyeknek meg kell felelniük ezeknek a csöveknek. Ez lehetetlenné teszi a vállalkozások számára, hogy olyan alternatív műszaki lehetőségeket kínáljanak, amelyek megfelelnek ezeknek a szabványoknak. Olyan teljesítmény- vagy funkcionális követelmények sem szerepelnek, amelyek más műszaki megoldásokat tennének lehetővé. Ezért nem

releváns az alperes azon érve, hogy több gyártó is gyárt kőagyag és betoncsöveket, így nem ír elő egyedi terméket.

- 6 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá azt szeretné tudni, hogy a 2014/24 irányelv 42. cikkének (3) bekezdésében szereplő, a műszaki leírás megadására szolgáló lehetőségek felsorolása kimerítő vagy csupán példálózó jellegű.

A kérdést előterjesztő bíróság megállapításai szerint a „termék” a szennyvízcső, a „követelmény” pedig az, hogy annak kőagyagból vagy betonból kell készülnie. Azt is tisztázni kell, hogy az a mód, ahogyan az alperes a szóban forgó műszaki leírást megadta, összeegyeztethető-e azzal a móddal, ahogyan ezt a közbeszerzési törvénynek a 2014/24 irányelvvel összefüggésben értelmezett 53. cikke alapján kell történnie.

- 7 Végül a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné tudni, hogy az alperes által a műszaki leírásban a kőagyagból és betonból készült szennyvízesővekre tett hivatkozás a 2014/24 irányelv 42. cikkének (4) bekezdésében felsorolt hivatkozások egyikének vagy közülük többnek, mint például bizonyos csőtípusokra vagy bizonyos csőgyártmányokra való hivatkozásnak tekintendő-e.

MUNKADOKUMENTUM